

การบริหารการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของโรงเรียนใน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

The Supportive Administration of Learning Process of Royal Projects of Secondary Schools
under the Education Area Office 6

อภิชาติ คัมภีรศาสตร์ และ สมาน งามสนิท

บทคัดย่อ

บทความนี้ใช้การวิจัยแบบผสมผสาน มีวัตถุประสงค์ เพื่อ (1) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการ (2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการบริหารจัดการและ (3) เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน 23 คน และการวิจัยเชิงปริมาณผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ประชากรที่เป็น กลุ่มครู จำนวน 50 คน และกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 150 คน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้แนวทางการวิเคราะห์ตามองค์ประกอบของการวิเคราะห์ข้อมูลของ Miles and Huberman และการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีบรรยายแบบความเรียงและวิเคราะห์องค์ประกอบโดยใช้ค่า สติติพรรณนา เครื่องมือการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่มีโครงสร้างและการวิจัยเชิงปริมาณผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่พัฒนามาจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้ (1) การบริหารจัดการ ประกอบด้วย แนวคิดและหลักการของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หลักการสร้างชาติสร้างแผ่นดิน การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ องค์การแห่งการเรียนรู้ และการบริหารจัดการ (2) ปัญหาและอุปสรรคของการบริหารจัดการ พบว่า ปัจจัยหลักที่สำคัญ ประกอบด้วย 2 ปัจจัย คือ ผู้เรียน และกระบวนการบริหารการศึกษา ขาดการบริหารที่สนับสนุนการจัดการเรียนรู้และการสร้างประสบการณ์ให้กับผู้เรียนที่เหมาะสม (3) รูปแบบการบริหารการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 จะต้องประกอบด้วย 4 องค์ประกอบในกระบวนการหลัก คือ (1) การบริหาร (2) การสร้างชาติสร้าง (3) การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ และ (4) องค์การแห่งการเรียนรู้

คำสำคัญ: การบริหาร, กระบวนการเรียนรู้, โครงการพระราชดำริ, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 6

Abstract

This mixed method research aims to study the followings: (1) to understand the administrative support functions required for effective learning processes (2) to study the problems and difficulties encountered (3) and to develop a model for the effective administrative support of learning process for Royal Projects in secondary schools

under the Office of Educational Service for Secondary School Area 6. Data collection was conducted by structured in-depth interviews from 23 key informants. The questionnaire targeted two groups of 50 teachers and 150 secondary school students under the Office of Educational Service for Secondary School Area 6 in the Chachoengsoa Province. The components of data analysis methods of Miles and Huberman is applied through descriptive statistics and essay. The quantitative data comes from a structured in-depth interview questionnaire from which qualitative analysis is derived. Research conclusions are: (1) The administrative support functions at the schools consist of the royal initiative project, the nation building principle, the achievement administration, the learning organization and Peter F. Drucker's management principles. (2) At present, problems faced by management who support the learning process involve two main factors: participants do not have adequate knowledge and understanding to be effective and the educational administration does not have robust processes. (3) The principle format for administrative support of the learning process must include three principle elements: - Nation building--consisting of nation building concepts, social integration, and structural and functional processes; - Achievement administration consisting of strategic planning, strategic implementation, and results-base measurement; - Knowledge base consisting of organization transformation for learning excellence, knowledge management in learning organization, and adding technological power to organizational learning.

Keywords: Administration, Learning Process, royal initiative project, office of educational service for secondary school area 6

ความนำ

จากพระมหากรุณาธิคุณในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้พระราชทานความช่วยเหลือบรรเทาปัญหาความทุกข์ยากให้แก่ราษฎร นับตั้งแต่เสด็จขึ้นเถลิงถวัลย์สิริราชสมบัติจนถึงปัจจุบัน เป็นระยะเวลาถึง 65 ปี พระองค์ได้เสด็จพระราชดำเนินไปเยี่ยมเยียนประชาชนตามพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทยากจน เพื่อช่วยเหลือและบรรเทาความทุกข์ยากเดือดร้อนให้แก่พสกนิกรชาวไทยก่อเกิดเป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ทั้งด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ การเกษตร สิ่งแวดล้อม ส่งเสริมอาชีพ สาธารณสุข สวัสดิการสังคมและอื่น ๆ กระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศกว่า 4,000 โครงการที่สร้างประโยชน์อย่างเอนกอนันต์ การดำเนินงานในโครงการอันเนื่องมาจาก

พระราชดำริ นอกจากการฟื้นฟู พัฒนาและส่งเสริมได้สร้างความสุข ความอยู่ดีกินดีแก่ราษฎรแล้ว อีกหนึ่งแนวการดำเนินการที่สำคัญคือการสร้างรากฐานความรู้ เพื่อพัฒนาให้ราษฎรสามารถอยู่ได้ด้วยตนเอง สามารถพึ่งพาความรู้ความสามารถของตนเอง โดยต้องมีการดูแลอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นควบคู่ไปกับการส่งเสริมนวัตกรรมใหม่ ๆ ซึ่งการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจ พระราชดำริ พระมหากรุณาธิคุณและพระอัจฉริยภาพที่ได้พระราชทานโครงการพระราชดำริเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องถ่ายทอดไปยังเยาวชน ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศที่จะช่วยสืบสานแนวพระราชดำริ พัฒนา ต่อยอดและบูรณาการไปสู่ชุมชนของตนต่อไป การบริหารจัดการที่จะนำไปกำหนดทิศทางหรือเป็นกลไก ในการ

สนับสนุนกระบวนการ การเรียนรู้โครงการอันเนื่อง
พระราชดำริ ที่จะนำไปถ่ายทอดสู่เยาวชนซึ่งเป็นกลุ่ม
คนรุ่นใหม่ที่จะมีส่วนช่วยในการสานต่อแนว
พระราชดำริให้บังเกิดความยั่งยืนและเพื่อสร้าง
กระบวนการเรียนรู้ที่มีความต่อเนื่องเป็นระบบนั้น
ยังไม่มีแนวทางและรูปแบบที่ชัดเจนและขาดสื่อการ
เรียนการสอนที่ทันสมัยเพื่อเป็นแรงจูงใจให้เยาวชน
ได้เรียนรู้และมีความสนใจ หากมีแนวทางและ
รูปแบบที่ชัดเจนจะทำให้โครงการอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ สามารถถ่ายทอดไปสู่เยาวชนซึ่งเป็น
กลุ่มคนรุ่นใหม่ที่จะมีส่วนช่วยในการสานต่อแนว
พระราชดำริให้บังเกิดความยั่งยืนที่มีความต่อเนื่อง
เป็นระบบ เพื่อการพัฒนา ต่อยอดและบูรณาการ ไปสู่
ชุมชน

ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาการบริหารการ
สนับสนุนกระบวนการเรียนรู้โครงการอัน
เนื่องมาจากพระราชดำริ โดยการบริหารจัดการการ
เรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริจะเป็น
การบริหารจัดการที่จะนำไปกำหนดทิศทางหรือเป็น
กลไก เพื่อสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้โครงการอัน
เนื่องมาจากพระราชดำริ ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ผู้วิจัย
ได้ศึกษาสภาพบริบท (context) ปัจจัยนำเข้า (input)
กระบวนการ (process) และผลผลิต (output) ของการ
บริหารจัดการที่สนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ โดย
ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาวิจัย ณ สถานศึกษาโรงเรียนใน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต
6 จังหวัดฉะเชิงเทรา ทั้งนี้ จังหวัดฉะเชิงเทราเป็น
จังหวัดหนึ่งที่มุ่งแก้ปัญหาและพัฒนาแหล่งประกอบ
อาชีพของประชาชนและได้กำหนดยุทธศาสตร์การ
บริหารจัดการสภาพแวดล้อม เพื่อการทำกินเป็น
หนึ่งในยุทธศาสตร์ของจังหวัดและจัดตั้งพื้นที่ศูนย์
ศึกษาและพัฒนาเขาหินซ้อนขึ้น เพื่อเป็นศูนย์การ
เรียนรู้และอบรมของประชาชน ตลอดทั้งการศึกษา

งานและการเรียนรู้นอกห้องเรียนให้กับนักเรียน
ทั่วไปด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการที่สนับสนุน
กระบวนการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการ
บริหารจัดการที่สนับสนุนกระบวนการเรียนรู้
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของโรงเรียนใน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต
6 ในปัจจุบัน
3. เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารการ
สนับสนุนกระบวนการเรียนรู้โครงการอัน
เนื่องมาจากพระราชดำริของโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้มีการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและ
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คือ (1) แนวคิดที่สำคัญ
เกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนการศึกษาใน
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (2) แนวคิด ทฤษฎีและ
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องการบริหารจัดการ (3) แนวคิดและ
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์
(ทิพาดี เมฆสุวรรณ, 2543) (4) แนวคิด ทฤษฎีและ
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องการจัดการความรู้ (5) แนวคิด
ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการสร้างชาติสร้าง
แผ่นดินและ (6) แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่
เกี่ยวข้องการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วทำการสังเคราะห์ที่จะส่งผลให้ได้การบริหารจัดการที่สนับสนุนกระบวนการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 ได้ประเด็นสำคัญของปัจจัย ดังนี้ (1) แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนามาจากพระราชดำริ เป็นการสร้างความตระหนักในการรับรู้และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่พระองค์ทรงมีต่อประชาชนชาวไทย เช่น ศูนย์การศึกษาโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เขานินชื่อน หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทฤษฎีใหม่ เป็นต้น (2) แนวคิดการสร้างชาติสร้างแผ่นดิน เป็นกระบวนการสร้างชาติสร้างแผ่นดินให้มีความเป็นปึกแผ่นและความเหนียวแน่นทางสังคม ตั้งแต่อดีตจวบจนกระทั่งถึงปัจจุบันการสร้างชาติสร้างแผ่นดินนั้นเป็นกระบวนการที่พระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ได้ดำเนินการตามแต่ยุคสมัย การสนองแนวพระราชดำริเกี่ยวกับการศึกษาที่ได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริสามารถถ่ายทอดไปสู่เยาวชนซึ่งเป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่จะมีส่วนช่วยในการสานต่อแนวพระราชดำริให้บังเกิดความยั่งยืน เพราะกล่าวได้ว่าโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินั้นเป็นการสร้างความเป็นปึกแผ่นและความเหนียวแน่นทางสังคมของคนในชาติได้อย่างถาวร (3) แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการซึ่งประกอบด้วย: POSDCoRB Model ของ Lyndall Urwick และ Luther Gulick (1937) POCCC Model ของ Henri Fayol การบริหารจัดการเป็นกระบวนการของกิจกรรมที่ต่อเนื่องและต้องประสานงานกันและมีความสำคัญเป็นลำดับแรกของ

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 โรงเรียนจะเติบโตได้ก็ต้องอาศัยการบริหารจัดการที่ดีและมีรูปแบบการบริหารจัดการที่ชัดเจน (4) แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้ จากการศึกษาการจัดการความรู้จะเป็นแนวทางในการวางรากฐานด้านการสร้างองค์ประกอบขององค์การแห่งการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย: การเปลี่ยนแปลงองค์การให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ การจัดการความรู้ในองค์กรแห่งการเรียนรู้ การนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนให้เกิดพลังแห่งการเรียนรู้ในองค์กร (5) แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ทำให้การบริหารจัดการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ดำเนินการอย่างเหมาะสม มีทิศทางในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและมีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เป็นการให้ความสำคัญต่อผลการดำเนินงานและการตรวจวัดผลสำเร็จในการดำเนินงาน โดยประเด็นที่กล่าวมาทั้ง 5 ประเด็นนี้จะนำไปสู่ประเด็นที่ (6) แนวคิดที่สำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนการศึกษาในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รายละเอียดของแต่ละปัจจัยจะอยู่ในบท 2 ในการทบทวนวรรณกรรมและจะปรากฏขึ้นอีกเมื่อเรากลับมาพบแนวทางการบริหารว่ามีองค์ประกอบใดบ้างและในบท 5 เมื่อมีการอภิปรายขยายประเด็นหลักไปอภิปราย ซึ่งประกอบด้วย: การศึกษาในความหมายของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขอบเขตของการศึกษาในความหมายของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หลักการและวิธีการของการศึกษาในความหมายของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและจุดหมายของการศึกษาในความหมายของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเห็นว่าการศึกษจะเป็นเครื่องมือสำหรับพัฒนาชีวิตของแต่ละบุคคลและพัฒนา

ประเทศชาติ โดยประเด็นต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้จะเป็นองค์ประกอบในการกำหนดรูปแบบของการบริหารจัดการที่จะนำไปกำหนดทิศทางหรือเป็นกลไก ในการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้โครงการอันเนื่องพระราชดำริของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 จนกระทั่งได้เป็น การบริหารการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 แนวคิดที่สำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนการศึกษาในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนี้ ผู้วิจัยได้อันเชิญพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้พระราชทานในงานพิธีต่าง ๆ มาทำการศึกษาและสังเคราะห์ออกเป็นประเด็นดังกล่าวข้างต้น

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วยขั้นตอน 3 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การศึกษาสภาพปัจจุบันของบริบทการบริหารจัดการที่สนับสนุนกระบวนการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวความคิดในการศึกษาวิจัยและนำไปกำหนดทิศทางหรือเป็นกลไกในการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (2) การดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลักและการวิจัยเชิงปริมาณมาช่วยสนับสนุนและ (3) การรายงานผลการวิจัยรูปแบบการบริหารการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มครูและกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยแบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม กลุ่มครู จำนวน 50 คน โดยเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) และกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 150 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้น (multi-stage sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่มีโครงสร้าง จำนวน 6 ข้อ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดองค์ประกอบขององค์การแห่งการเรียนรู้ของ Michael J. Marquardt เพื่อนำมาเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งในการช่วยกำหนดรูปแบบของการบริหารจัดการที่จะนำไปกำหนดทิศทางหรือเป็นกลไก ในการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 เพื่อสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ สำหรับในส่วนของ การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่พัฒนามาจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น กลุ่มครูและกลุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดฉะเชิงเทรา เกี่ยวกับการบริหารการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยในแต่ละแบบสอบถามประกอบด้วย 2 ตอน คือ แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว และความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจาก

พระราชดำริของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 จำนวน 3 ด้าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กำหนดกระบวนการหรือแนวทางในการเก็บรวบรวม 2 ลักษณะ คือ การศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการและการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ดังนี้ (1) การเก็บข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) เป็นการศึกษาเอกสาร ตำรา หนังสือวิชาการและเอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อการศึกษาและ (2) การเก็บข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) เป็นข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่มีโครงสร้าง เป็นการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 หมายถึง ผู้บริหารที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่จะนำไปกำหนดทิศทางหรือเป็นกลไกในการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในส่วนของการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้ (1) ผู้วิจัยได้ขอหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย (2) ผู้วิจัยประสานงานและติดต่อกับผู้บริหารโรงเรียนด้วยตนเองและจัดส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมพร้อมทั้งรับด้วยตนเอง (3) ผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารการสนับสนุน

กระบวนการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 ที่ได้รับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่างมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและทำการตรวจสอบคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อนำคะแนนไปวิเคราะห์ทางสถิติ ซึ่งผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนจากกลุ่มครูทั้งสิ้น 50 ฉบับ คิดเป็น 100 % และได้รับแบบสอบถามคืนจากกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 150 ฉบับ จากแบบสอบถามทั้งสิ้น 150 ฉบับ คิดเป็น 100 % (4) ผู้วิจัยได้นำคะแนนที่ได้รับจากแบบสอบถามทั้ง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มครูและกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์สำหรับการวิจัยต่อไปและ (5) การเก็บรวบรวมข้อมูลของการบริหารการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทุกรายการและนำคะแนนที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างไปใช้ในการวิเคราะห์สำหรับการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ผู้วิจัยใช้แนวทางการวิเคราะห์ตามองค์ประกอบของการวิเคราะห์ข้อมูลของ Miles and Huberman (1994, p. 12) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยวิเคราะห์ตามขั้นตอน ดังนี้ (1) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ โดยจะคัดเลือกเฉพาะฉบับที่มีความสมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูล (2) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (3) วิเคราะห์การบริหารการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

พื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 เป็นการวิเคราะห์ผลข้อมูลจากแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติพรรณนา คือ การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) (4) สำหรับแบบสอบถามปลายเปิดผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) แล้วบรรยายแบบความเรียงและ (5) การกำหนดค่าระดับความสำคัญของตัวเลือก ผู้วิจัยได้กำหนดค่าความสำคัญเอาไว้ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินแต่ละข้อคำถาม โดยกำหนดค่าระดับความสำคัญตามเกณฑ์การให้คะแนน

ผลการวิจัย

ในการศึกษารูปแบบการบริหารการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 นั้น ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ พบว่า

1. การบริหารจัดการที่สนับสนุนกระบวนการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ประกอบด้วย (1) แนวคิดและหลักการของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (2) หลักการสร้างชาติสร้างแผ่นดิน (3) การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ (4) องค์การแห่งการเรียนรู้ และ (4) หลักการบริหารจัดการ

2. ปัญหาและอุปสรรคของการบริหารจัดการที่สนับสนุนกระบวนการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ในปัจจุบัน พบว่า ปัจจัยหลักที่สำคัญ ประกอบด้วย 2 ปัจจัย คือ (1) ผู้เรียน ซึ่งขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่ถูกต้องและ (2) กระบวนการบริหารการศึกษา ขาด

การบริหารที่สนับสนุนการจัดการเรียนรู้และการสร้างประสบการณ์ให้กับผู้เรียนที่เหมาะสม

ทั้งนี้มีปัจจัยซึ่งมีความสัมพันธ์ของ

องค์ประกอบย่อยที่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคของการบริหารจัดการที่สนับสนุนกระบวนการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประกอบด้วย (1) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับแนวทางการศึกษา ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดการประสบการณ์การเรียนรู้และการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น (2) แนวคิดการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น การพัฒนาชีวิต การคิดแบบเชื่อมโยงและการวางแผน (3) แนวคิดการสร้างชาติสร้างแผ่นดิน ได้แก่ การพัฒนาชีวิต การวางแผนและกระบวนการเรียนรู้ (4) ความตระหนักรู้ ได้แก่ ความตระหนักด้านกระบวนการเรียนรู้อย่างมีคุณค่าและเจริญงอกงามและการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อวัดสัมฤทธิ์ผล (5) การจัดการความรู้ ได้แก่ การคิดเชื่อมโยง การวางแผน กระบวนการเรียนรู้ การประเมินผล ประโยชน์ที่ได้รับและการแก้ปัญหาและ (6) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ได้แก่ การแก้ปัญหา การประยุกต์ใช้และการพัฒนา

3. รูปแบบการบริหารการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบในกระบวนการหลัก ดังนี้ (1) การบริหารจัดการ ประกอบด้วย แนวคิดการบริหารรูปแบบ POSDCoRB Model ของไลน์ดัล เออวิกและลูเธอร์ กุลลิก (Lyndall Urwick & Luther Gulick) หรือ แนวคิดการบริหารรูปแบบ POCCE Model ของเฮนรี เฟโยล์ (Henri Fayol) (2) การสร้างชาติสร้างแผ่นดิน ประกอบด้วย: แนวคิดการสร้างชาติ การบูรณาการทางสังคมและโครงสร้างและหน้าที่ (3) การ

บริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ ประกอบด้วย: การวางแผน ยุทธศาสตร์ การแปลงยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติและการประเมินผลและ (4) องค์การแห่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย: การเปลี่ยนแปลงองค์การให้เป็น องค์การแห่งการเรียนรู้ การจัดการความรู้ในองค์การ แห่งการเรียนรู้และการนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนให้เกิดพลังแห่งการเรียนรู้ในองค์การ โดยผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 6 ในฐานะที่เป็นผู้นำการ เปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารการสนับสนุน กระบวนการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ จะต้องประสานทำความเข้าใจและ เรียนรู้ร่วมกัน โดยใช้แนวคิดและหลักการการบริหารการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้โครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ คือ โครงการอัน เนื่องมาจากพระราชดำริ หลักการสร้างชาติสร้าง แผ่นดิน การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ (achievement administration) องค์การแห่งการเรียนรู้ (learning organization) และการบริหารจัดการ (management) เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อกระบวนการเรียนรู้โครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้ (1) การเปลี่ยนแปลงองค์การให้เป็นองค์การ แห่งการเรียนรู้ (organization transformation for learning excellence) พบว่า การเปลี่ยนแปลง องค์การให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ สิ่งสำคัญที่สุด คือ ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ในการบริหารองค์กรโดย การประยุกต์ใช้แนวคิดของนักการศึกษาเพื่อจะเป็น แนวทางเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนและทำสิ่งที่ดี ที่ เป็นประโยชน์แก่นักเรียน ครู ชุมชน ผู้ปกครอง ให้ โรงเรียนประสบผลสำเร็จเป็นโรงเรียนที่มีมาตรฐาน และมีคุณภาพ ให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และ

รักษาระดับมาตรฐานของสถานศึกษา ให้เป็นที่ กาดหวังและพึงพอใจของชุมชน ทั้งในปัจจุบันและ อนาคต และผู้บริหารจะต้องมีแนวคิดในการบริหาร จัดการองค์กรและพร้อมที่จะได้รับการเปลี่ยนแปลง อยู่ตลอดเวลา โดยจะต้องมีคุณสมบัติที่พร้อมและ สมบูรณ์ของการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพและรักษา ระดับมาตรฐานของสถานศึกษา ให้เป็นที่กาดหวัง และพึงพอใจของชุมชน ทั้งในปัจจุบันและอนาคต และผู้บริหารจะต้องมีแนวคิดในการบริหารจัดการ องค์กรและพร้อมที่จะได้รับการเปลี่ยนแปลงอยู่ ตลอดเวลา โดยจะต้องมีคุณสมบัติที่พร้อมและ สมบูรณ์ของการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ ซึ่ง องค์กรจะเจริญรุ่งเรืองได้ขึ้นอยู่กับบุคลากรอันเป็น สินทรัพย์ที่สำคัญยิ่งในการสร้างความรู้เพื่อพัฒนา ตนเอง การสร้างสรรค์ทางสังคม และการพัฒนา ประเทศชาติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กุลlick และ เออร์วิก (Gulick & Urwick, 1937) ได้รวบรวม แนวคิดทางด้านการบริหารต่าง ๆ เอาไว้ในหนังสือ โดยเสนอแนวคิดกระบวนการบริหารและ ภาระหน้าที่ที่สำคัญของนักบริหาร ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดี ชื่อว่า POSDCoRB ประกอบด้วย การวางแผน (planning) การจัดองค์การ (organizing) การจัด บุคลากรปฏิบัติงาน (staffing) การอำนวยการ (directing) การประสานงาน (coordinating) การ รายงาน (reporting) และการงบประมาณ (budgeting) ทั้งนี้ สิ่งสำคัญของการเปลี่ยนแปลงองค์การให้เป็น องค์การแห่งการเรียนรู้ คือ โครงสร้างในการบริหาร การสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้โครงการอัน เนื่องมาจากพระราชดำริ โดยจะต้องไม่เป็นอุปสรรค ต่อการบริหารการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งพิจารณาได้ จากแนวคิดการสร้างชาติสร้างแผ่นดิน การกำหนด ระเบียบของสังคมใด ๆ ก็ตามจะถูกกำหนดและชี้นำ โดยสังคมระดับบน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการ

สร้างชาติสร้างแผ่นดินเป็นการอธิบายให้เห็นถึงแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ในสังคมและการเมืองของแต่ละช่วงเวลา รวมทั้งการหาเหตุผลเชื่อมโยงกับเหตุการณ์ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในสังคม จากแนวคิดการสร้างชาติ จะพบว่า การกำหนดระเบียบของสังคมใด ๆ ก็ตามจะถูกกำหนดและชี้นำโดยสังคมระดับบน ทั้งนี้ จะมีแนวคิดเรื่องเชื้อชาติ จารีตประเพณี หรือวัฒนธรรมเป็นตัวบ่งชี้โดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ (structural functional theory) เป็นตัวหลักต้นและใช้แนวคิดการบูรณา ซึ่งแนวคิดของคาร์ล (Karl, 1950) ได้นำเสนอทฤษฎีของการสร้างชาติว่าเป็นการรวมประชาชาติที่อยู่ในแผ่นดินเดียวกัน ให้เป็นปึกแผ่นเพื่อสถาปนาเป็นประชาชาติสมัยใหม่หรือประเทศในปัจจุบัน ทั้งนี้จะมีแนวคิดเรื่องเชื้อชาติ จารีตประเพณี หรือวัฒนธรรมเป็นตัวบ่งชี้ โดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ เป็นตัวหลักต้นและใช้แนวคิดการบูรณาการทางสังคม (social integration) เป็นแนวทางให้มีความเป็นปึกแผ่นและความเหนียวแน่นทางสังคม ดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ก็เช่นกันถูกจัดตั้งขึ้นโดยกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีการออกเป็นพระราชบัญญัติจัดตั้งหน่วยงานรวมถึงงบประมาณและจากแนวคิดการบูรณาการทางสังคม ประชาชนก็จะเป็นผู้สนับสนุนและอุปถัมภ์ค้ำจุนกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 โดยมีทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ ที่เชื่อว่า สังคมมนุษย์ก็เหมือนกับร่างกายของคน เช่นเดียวกันกับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 เป็นสถาบันสังคมก็เปรียบได้กับอวัยวะต่าง ๆ แต่ละสถาบันเป็นโครงสร้างอย่างหนึ่งของสังคม ทำหน้าที่สนองตอบความจำเป็นของสังคม คือ การให้การศึกษาและโรงเรียนจะทำหน้าที่ถ่ายทอด

วัฒนธรรมจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า ผู้บริหารจะต้องมีการวางกลยุทธ์และยึดเป้าหมายหลักการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ขององค์กรเป็นสำคัญเพื่อพร้อมเป็นองค์กรที่มีการเปลี่ยนแปลงในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของหลักการการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ (results based management--RBM) เป็นการบริหารที่ให้มีความสำคัญกับแผนการปรับเปลี่ยนบทบาท ภารกิจ และวิธีการบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งกำหนดว่าภาครัฐจะต้องเปลี่ยนแนวทางการบริหารไปสู่การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยยึดประชาชนเป็นเป้าหมายหลักในการทำงาน เป็นเครื่องมือการบริหารที่มาพร้อมกับแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ที่สำคัญกับการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมายที่ชัดเจนและการกำหนดผลผลิต ผลลัพธ์ ที่สอดคล้องกัน รวมถึงมีการกำหนดตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่ชัดเจนในการวัดความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความรับผิดชอบต่อประชาชนและคุ้มค่าในการใช้ภาษีของประชาชนและงบประมาณแผ่นดิน ให้มีความสำคัญต่อการประเมินถึงความสำเร็จอันเป็นผลสัมฤทธิ์จากการบริหารที่ได้กระทำ Canadian International Development Agency หรือ CIDA (2000) ได้นำเสนอหลักการพื้นฐานของนโยบายและการปฏิบัติที่สำคัญของการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ไว้ 6 ประการ คือ การมีส่วนร่วม (participation) ความรับผิดชอบต่อประชาชนและความพร้อมรับผิด (accountability) ความโปร่งใส (transparency) ความเรียบง่าย (simplicity) การเรียนรู้จากการปฏิบัติ (learning by doing) การนำไปใช้อย่างกว้างขวาง (broaden application) (2) การจัดการความรู้ในองค์กรแห่งการเรียนรู้ (knowledge mangement in learning organization) โรงเรียนในสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 มีการสร้าง
วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ เป้าหมายการเรียนรู้
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีการสร้าง
ความรู้ใหม่ มีการแสวงหาความรู้โครงการอัน
เนื่องมาจากพระราชดำริจากภายนอกโรงเรียน มีการ
จัดความรู้ให้เป็นระบบเป็นการวางโครงสร้างความรู้
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อ
เตรียมพร้อมสำหรับการเก็บความรู้โครงการอัน
เนื่องมาจากพระราชดำริอย่างเป็นระบบในอนาคต มี
การประมวลและกลั่นกรองความรู้โครงการอัน
เนื่องมาจากพระราชดำริ มีการปรับปรุงรูปแบบ
เอกสารโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้เป็น
มาตรฐาน มีการทำให้นักเรียนเข้าถึงความรู้โครงการ
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ต้องการได้ง่ายและ
สะดวกด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการ
ส่งเสริมการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้โครงการอัน
เนื่องมาจากพระราชดำริระหว่างกันของนักเรียน มี
การสร้างความรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ทำให้การเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
เป็นส่วนหนึ่งของงาน สิ่งเหล่านี้เป็นการจัดการ
ความรู้ในองค์กรแห่งการเรียนรู้ จากแนวคิดที่สำคัญ
เกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนการศึกษาใน
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงชี้ให้เห็นว่าแนวคิด
การบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนการศึกษาเพื่อให้
บรรลุจุดหมาย ได้แก่ ประโยชน์ของผู้ศึกษาเองและ
ส่วนรวม สังคมและบ้านเมืองนั้น การศึกษาทำหน้าที่
เป็นปัจจัย หรือเครื่องมือที่จะนำไปสู่จุดหมาย
ดังกล่าว การศึกษาในความหมายนี้จะต้องประกอบด้วย 4 ส่วน คือ ส่วนวิชาความรู้ ส่วนความคิดวินิจฉัย
ส่วนจิตใจและคุณธรรมและส่วนความขยันอดทน
และยังพบว่าการจัดการความรู้ในองค์กรแห่งการ
เรียนรู้นั้นมีแนวคิดกระบวนการการบริหารจัดการซึ่ง
ประกอบด้วยหน้าที่สัมพันธ์กัน 4 ประการ มาใช้ในการ
ศึกษาการบริหารจัดการที่จะนำไปกำหนดทิศทาง

หรือเป็นกลไกในการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สามารถอธิบายได้ว่า
การบริหารจัดการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็น
กระบวนการของกิจกรรมที่ต่อเนื่องและประสานงาน
กัน ซึ่งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องร่วมกันดำเนินการและ
บริหารจัดการ เพื่อให้การบริหารจัดการดำเนินไป
และประสบความสำเร็จบนพื้นฐาน 4 ประการ คือ
การวางแผน (planning) การจัดการองค์กร
(organizing) การนำหรือการสั่งการ (leading or
directing) และการควบคุม (controlling) ทั้งนี้ บุญดี
บุญญาภิจและคณะได้กล่าวถึงกระบวนการจัดการ
ความรู้ว่า เป็นกระบวนการบริหารจัดการที่จะช่วยให้
เกิดพัฒนาการของความรู้ หรือการจัดการความรู้ที่จะ
เกิดขึ้นภายในองค์กร ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ 7
ขั้นตอน คือ การค้นหาความรู้ (knowledge
identification) การสร้างและการแสวงหาความรู้
(knowledge creation and acquisition) การจัดการ
ความรู้ให้เป็นระบบ (knowledge organization) การ
ประมวลและกลั่นกรองความรู้ (knowledge
codification and refinement) การเข้าถึงความรู้
(knowledge accessibility) การแบ่งปันแลกเปลี่ยน
ความรู้ (knowledge sharing) และการเรียนรู้
(learning) หากประมวลการจัดการความรู้ที่จะเกิดขึ้น
ภายในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 ตามขั้นตอนดังกล่าว
ดังนี้ โรงเรียนมีการจัดการความรู้เพื่อสนับสนุนการ
เรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริหรือยัง
การจัดการความรู้เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้โครงการ
อันเนื่องมาจากพระราชดำริอยู่ในรูปแบบใดและจะ
เอามารวมกันได้อย่างไร จะแบ่งประเภทและหัวข้อ
การจัดการความรู้เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้โครงการ
อันเนื่องมาจากพระราชดำริอย่างไร ทำอย่างไร
รูปแบบเอกสารการจัดการความรู้เพื่อสนับสนุนการ

เรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเป็นมาตรฐานและมีความสมบูรณ์ของเนื้อหา นักเรียนเข้าถึงความรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริได้ง่ายและสะดวกหรือไม่ โรงเรียนมีการจัดการความรู้เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยการแบ่งปันความรู้หรือไม่และการจัดการความรู้เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริก่อให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียนและนักเรียนหรือไม่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ ปีเตอร์ เฟอร์ดินานด์ ดรักเกอร์ (Ducker, 1954) โดยได้กล่าวถึง แรงงานที่ใช้ความรู้ (knowledge worker) ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มจำนวนมากขึ้นและทวีความสำคัญขึ้นในสังคมและบุคลากรขององค์กรเป็นทุนทางปัญญาซึ่งหมายถึง สิ่งที่ต้องรู้ โดยอาจจะเป็นความคิด ความรู้ หรือนวัตกรรม ซึ่งองค์กรสามารถนำไปทำให้เกิดการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล หรือผลกำไรทางธุรกิจได้พร้อม ๆ กันนั้น ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ก็ทำให้การศึกษาค้นคว้า การจัดเก็บ การค้นหาความรู้ และการสร้างความรู้ใหม่เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ การสร้างวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้เป็นสิ่งที่จะต้องควรมีหลักการปฏิบัติที่ชัดเจนเพื่อให้เกิดเป็นเส้นทาง แบบฉบับที่สามารถเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเกิดประโยชน์อันเป็นภาพลักษณ์วัฒนธรรมองค์กรที่ดีงาม โดยสอดคล้องกับแนวคิดของลอร์ด เอ็คตัน (Lord Acton) ที่กล่าวว่า วัฒนธรรมอันหลากหลายเป็นพรอันศักดิ์สิทธิ์แก่สมาชิกของสังคม ลอร์ด เอ็คตัน (Lord Acton) เปรียบใช้วลี หม้อต้มรัฐ (the cauldron of the State) เป็นหม้อหลอมรวมของรัฐที่มีกลุ่มคนต่างกันทางเชื้อชาติวัฒนธรรม เกิดการถ่ายทอดความรู้ ความสามารถ (3) การนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนให้เกิดพลังแห่งการเรียนรู้ในองค์กร (adding technological power to organizational learning) แนวคิดการใช้เทคโนโลยีช่วยการเรียนรู้

ปัจจุบัน ทำให้ผู้คนสามารถเข้าถึงความรู้และพัฒนาตนเองทั้งความรู้ การสร้างภูมิปัญญาและความคิดสร้างสรรค์ ในปัจจุบันระบบสารสนเทศเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวัน รวมถึงเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อค้นคว้าหาข้อมูล ข่าวสาร งานวิจัยและเพื่อการศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 ได้นำระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมาใช้ประโยชน์ทางการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ในโรงเรียน ซึ่งมีสาระสำคัญต่อการศึกษาโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นอย่างมาก ในปัจจุบันระบบสารสนเทศเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวัน รวมถึงเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อค้นคว้าหาข้อมูล ข่าวสาร งานวิจัยและเพื่อการศึกษา เพื่อให้การบริหารการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 เกิดประโยชน์สูงสุด โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 ได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ โดยการนำระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมาใช้ประโยชน์ทางการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ในโรงเรียน เช่น การจัดทำเป็นบทเรียน อิเล็กทรอนิกส์ การจัดทำรูปแบบโปรแกรมสำเร็จรูป การจัดทำเว็บไซต์ ซึ่งมีสาระสำคัญต่อการศึกษาโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วอลเชม (Walsham, 2001) ที่กล่าวว่า เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยให้กระบวนการจัดการความรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นช่วยใน การกระจายความรู้ การถ่ายทอดความรู้สามารถดำเนินการได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบขององค์กรแห่งการเรียนรู้ของ Marquardt (1996) หนึ่งในองค์ประกอบก็คือการนำเทคโนโลยีมาสนับสนุน

ให้เกิดพลังแห่งการเรียนรู้ในองค์กร (4) รูปแบบการบริหารจัดการในการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ รูปแบบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีใช้ในการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอน โดยการเรียนรู้ผ่านเว็บไซต์บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จะทำให้การบริหารจัดการในการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อการจัดการความรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีรูปแบบที่ชัดเจน เป็นการสร้างประสิทธิภาพและสามารถดำเนินการได้ครอบคลุมกระบวนการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และการที่จะให้เกิดรูปแบบการบริหารจัดการ ดังกล่าวนี้นี้จะต้องดำเนินการดังนี้ การกำหนดทิศทางขององค์กรให้ชัดเจน การกำหนดกลยุทธ์ที่สำคัญขององค์กร การนำยุทธศาสตร์องค์กรไปสู่ภาคปฏิบัติ การพัฒนารูปธรรมการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดองค์ประกอบขององค์กรแห่งการเรียนรู้ของ Marquardt (1996) ที่กล่าวว่าในการสร้างหรือพัฒนาองค์กรเพื่อให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ นั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ 5 ด้าน ด้วยกัน คือ ด้านองค์กร ด้านคน ด้านเทคโนโลยี ด้านการจัดการความรู้และด้านการเรียนรู้ โดยองค์ประกอบทั้ง 5 จะเป็นองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์และเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย โดยแบ่งเป็น 3 หัวข้อ คือ (1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 ต้องดำเนินการเปลี่ยนแปลง

องค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยการสร้างวิสัยทัศน์ในการบริหารการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ การสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและปรับปรุงโครงสร้างในการบริหารการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ต้องดำเนินการจัดการความรู้ในองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยการสร้างและนำกระบวนการจัดการความรู้เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมา จากพระราชดำริ มาใช้ในโรงเรียน ต้องดำเนินการนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนให้เกิดพลังแห่งการเรียนรู้ในองค์กร โดยการนำระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการบริหารจัดการและสนับสนุนให้มีการใช้เทคโนโลยีที่เกิดประโยชน์สูงสุดและต้องกำหนดแนวทางการบริหารจัดการที่จะนำไปกำหนดทิศทางหรือเป็นกลไก ในการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริอย่างเป็นรูปธรรม ที่จะนำไปถ่ายทอดสู่เยาวชนซึ่งเป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่จะมีส่วนช่วยในการสานต่อแนวพระราชดำริให้บังเกิดความยั่งยืนและเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่มีความต่อเนื่องเป็นระบบ (2) ข้อเสนอแนะในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังนี้ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 ต้องกำหนดแนวทางการบริหารจัดการในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ต้องดำเนินการจัดหาโครงสร้างพื้นฐานในการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ต้องกำหนดแนวทางการบริหารจัดการในการดำเนินการให้โรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ นั้นต้องสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องับกระบวนการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ต้องกำหนดกรอบแนวทางการนำรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ไปใช้ในโรงเรียนและนำผลการวิจัยเป็นต้นแบบให้กับ

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาอื่น ๆ ต่อไป และ (3) ข้อเสนอแนะใน
การนำผลการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้ ควรมีการวิจัยการ
นำรูปแบบการบริหารการสนับสนุนกระบวนการ
เรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของ
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 6 ไปทดลองใช้และทำการประเมิน
รูปแบบในการนำไปสู่การปฏิบัติอย่างมี
ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ควรมีการวิจัยต่อเนื่อง
โดยการวิจัยจำแนกแต่ละองค์ประกอบใน
กระบวนการหลักของรูปแบบการบริหารการ
สนับสนุนกระบวนการเรียนรู้โครงการอัน
เนื่องมาจากพระราชดำริ โดยแยกการทำวิจัยเฉพาะ

ในแต่ละองค์ประกอบ (3.3) ควรมีการวิจัยเรื่อง
ตัวชี้วัดความสำเร็จของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 ในการทดลอง
ใช้รูปแบบการบริหารจัดการในการสนับสนุน
กระบวนการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริที่ได้จากผลการวิจัย เพื่อสร้างเป็น
มาตรฐานและ (3.4) การวิจัยครั้งต่อไปควรพิจารณา
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารการสนับสนุนกระบวนการ
เรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริทั้งที่
เป็นปัจจัยเชิงบวกและปัจจัยเชิงลบ ว่ามีปัจจัยใดบ้าง
ที่ส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรคต่อกระบวนการบริหาร
การสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้โครงการอัน
เนื่องมาจากพระราชดำริ

เอกสารอ้างอิง

- ทิพาวดี เมฆสวรรค์. (2543). *การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- Canadian International Development Agency. (2001). *Results based management in CIDA : An introductory guide to concept and principles*. Retrieved from http://www.acdi-cida.gc.ca/cida_ind.nsf.
- Denzin & Y. S. Lincoln. *Handbook of Qualitative Research*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Gulick, H. L., & Urwick, F. L. (1937). *Paper on the Science of Administration*. New York: Institute of Public Administration.
- Gulick, L. (1937). *Notes on the Theory of Organization*. In Gulick, L., & Urwick, L.F. (eds). *Papers on the Science of Administration*. New York: Institute of Public Administration, Columbia University.
- Huberman, A. M., & Mile, M. B. (1994). Data management and analysis methods. In N.K.
- Karl, D. (1963). Nation-building and national development: Some issues for political research, in Atherton *Nation building*, 7–8.
- Marquardt, M. J. (1996). *Building the learning organization: A systems approach to quantum improvement and global success*. New York: McGraw-Hill.
- Peter, F. D. (1954). *The Practice of management*. New York: Harper & Row.
- Walsham, G. (2001). *Knowledge management systems*. Judge institute of management, Cambridge University, UK.

